

Klub Przyrodników

ul. 1 Maja 22, 66-200-Świebodzin
Konto: BZ WBK SA o/Świebodzin nr 28 1090 1593 0000 0001 0243 0645
tel./fax 068 3828236, e-mail: kp@kp.org.pl, <http://www.kp.org.pl>

Świebodzin, 22 czerwca 2015 r.

**Krajowy Zarząd
Gospodarki Wodnej
Warszawa**

Dotyczy: projekt Planu Zarządzania Ryzykiem Powodziowym dla RW Łyny i Węgorapy

W związku z projektem PZRP dla Regionu Wodnego Łyny i Węgorapy, przedstawiam następujące uwagi:

1. W priorytetach działań:

- a) Zwiększaniu retencji leśnej w zlewni należałoby nadać priorytet wysoki. Działanie to powinno jednak obejmować przede wszystkim ochronę i odtwarzanie bagien, torfowisk i oczek wodnych w lasach, odtwarzanie bagiennych warunków wodnych w borach bagiennych i olsach, renaturyzację drobnych cieków w lasach, tolerowanie piętrzeń i rozlewisk bobrowych, odtwarzanie zasobów martwego drewna w lasach, ograniczanie cięć zupełnych w gospodarce leśnej (por. uwagi ogólne do wszystkich planów);
- b) W tym regionie wodnym istnieją istotne potrzeby renaturyzacji koryt cieków i ich brzegów (zwłaszcza renaturyzacja cieków dawniej uregulowanych), jak również odtwarzania retencji dolin rzek (dotyczy głównie torfowych dolin małych cieków, które dawniej zostały uregulowane w sposób przyspieszający odpływ wody, podczas gdy woda powinna być maksymalnie zatrzymywana w torfach). Nie zgadzamy się z diagnozą, że te działania nie dotyczą tego regionu wodnego;
- c) Regulacje oraz prace utrzymaniowe rzek i potoków w tym regionie wodnym powinny otrzymać priorytet niski. W większości są to prace podejmowane przez WZMiUW w celu ułatwienia rolnikom gospodarki rolnej na gruntach torfowych i innych gruntach wilgotnych albo prace mające zapobiec erozji bocznej i migracji koryt cieków, a więc służące celom innym niż zarządzanie ryzykiem powodziowym. Z punktu widzenia ryzyka powodziowego większość planowanych prac tego typu będzie pogarszać, a nie poprawiać naturalną retencję cieków i zlewni;
- d) Podobnie, budowa i odtwarzanie systemów melioracji powinno otrzymać priorytet niski. W tym regionie wodnym budowa i odtwarzanie takich systemów służy niemal wyłącznie odwadnianiu gruntów rolnych, w szczególności gruntów torfowych. Z punktu widzenia ryzyka powodziowego większość planowanych prac tego typu będzie pogarszać naturalną retencję zlewni rolniczych.

2. W tym regionie wodnym pozytywnie opiniujemy wariant rekomendowany, tj. skupienie się na metodach nietechnicznych pozwalających w porę przewidzieć, rozpoznać a co za tym idzie przygotować się do powodzi, ze szczególnym uwzględnieniem mobilnych systemów ochrony przeciwpowodziowej takie jak bariery, zapory czy grodze przeciwpowodziowe.

Podzielamy ocenę, że jest to wariant korzystny środowiskowo. W uzasadnieniu niezrozumiałe jest jednak wpisanie, że „*Utrzymanie oraz zwiększenie zdolności retencyjnej zlewni wymaga podjęcia działań polegających m. in. na ograniczeniu wycinki drzew i krzewów w dolinie i strefie przybrzeżnej do niezbędnego minimum i prowadzenie jej poza okresem lęgowym ptaków, rygorystyczne przestrzeganie zasad ochrony środowiska przy prowadzeniu prac w obrębie doliny rzecznej (używanie sprawnego technicznie sprzętu, korzystanie z istniejącej sieci dróg, itp.)*” – wpis ten odnosi się do prac technicznych, a takowe przecież nie są rekomendowane?

W naszej ocenie, w tym regionie wodnym, utrzymanie i zwiększenie retencyjności zlewni jest potrzebne i możliwe, ale przede wszystkim poprzez odtwarzanie ekosystemów mokradłowych zarówno w przestrzeni rolniczej jak i leśnej, ograniczenie odwadniania użytków rolnych i leśnych, lokalnie wymagające wręcz dostosowania sposobów prowadzenia gospodarki do wilgotnych i bagiennych warunków wodnych; w niektórych miejscach wymagające renaturyzacji cieków i likwidacji niektórych systemów odwadniających.

3. Co do rozważanego alternatywnego wariantu technicznego, nasze wątpliwości budzi pomysł „*Odtworzeniu – kształtowaniu przekroju podłużnego i poprzecznego oraz układu poziomego koryta rzeki Kierwiny, gm. Kivity oraz gm. Lidzbark Warmiński*”. Z dostępnych nam danych na temat tej inwestycji nie wynika jasno, na czym polega inwestycja, ani jaki jest naprawdę jej cel. Z niektórych elementów uzasadnienia zamieszczonego w aPGW wynikałoby, że chodzi o zastąpienie istniejących rurociągów prowadzących wody cieku przez otwarte koryto; renaturyzację koryta cieku i utrzymanie naturalnych zalewów w okresie wiosennym - co byłoby środowiskowo i retencyjnie uzasadnione. Z innych elementów uzasadnienia wynika jednak, że chodzi o regulację cieku, której tylko towarzyszy przebudowa rurociągów (elementami prac są m. in. umacnianie brzegów kioską faszynową itp.). Do prac regulacyjnych w ogóle nie podano ich uzasadnienia! W aPGW wskazano (w opisie środków minimalizujących), że środowiskowo najkorzystniejsze byłoby umożliwienie naturalnego wytworzenia się koryta cieku, tj. wypełnienie żwirem w nadmiarze i dopuszczenie naturalnych procesów, ale z opisu nie wynika, by zastosowano to rozwiązanie, jak również nie wynika, czemu tej alternatyw nie zastosowano.

Zastrzeżenia powyższe zgłaszamy jednak tylko na marginesie, ponieważ wariant zawierający to zadanie nie jest rekomendowany; jego samodzielne znaczenie dla ograniczenia ryzyka powodziowego w skali zlewni wydaje się niewielkie.

4. W odrębnym piśmie przedstawiłem uwagi o charakterze ogólnym, dotyczące wszystkich projektów PZRP. Należy odnosić je także do omówionego tu planu.

z poważaniem